



Statsrådsberedningen
Kansliet för samordning av EU-frågor

Allmänna rådets möte den 20 september 2022

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. (Ev.) A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

3. Det tjeckiska ordförandeskapets prioriteringar – föredragning av ordförandeskapet

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Det tjeckiska ordförandeskapet väntas presentera sina prioriteringar och sitt arbetsprogram för rådets arbete under andra halvåret 2022: 1 juli – 31 december. Arbetsprogrammet offentliggjordes i slutet av juni och innehåller kortfattat fem prioriteringar: 1) Hantering av flyktingkrisen och Ukrainas återuppbyggnad. 2) Energisäkerhet. 3) Stärka Europas försvar och cybersäkerhet. 4) Strategisk motståndskraft i Europas ekonomi. 5) Demokratiska institutioners motståndskraft.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen noterar det tjeckiska ordförandeskapsprogrammet och kommer att värna svenska intressen i enskilda sakfrågor. Som inkommande

ordförandeskap förväntas Sverige tona ned nationella positioner ju närmare ordförandeskapet vi kommer.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

-

4. Lagstiftningsplanering

a) Årlig framsynsrapport

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Strategisk framsyn ska stödja kommissionens långsiktiga arbete och ett viktigt element i arbetet är årliga rapporter. I 2020 och 2021 års rapporter sattes fokus på EU:s resiliens respektive förstärkning av EU:s långsiktiga kapacitet och handlingsfrihet. Årets rapport inriktas på samverkan mellan den gröna och den digitala omställningen och deras potential att göra EU långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt.

Rapporten analyserar under vilka förutsättningar de båda omställningarna har bäst chans att lyckas och lyfter mot bakgrund av detta fram tio nyckelområden där åtgärder behöver vidtas. Syftet med åtgärderna är att maximera omställningarnas förmåga att förstärka varandra och samtidigt hantera den potentiella spänningen mellan dem.

Enligt rapporten behöver EU:s motståndskraft och öppna strategiska autonomi stärkas, EU:s globala röst och insatser till stöd för omställningarna utvecklas och hanteringen av tillförsel av kritiska varor förbättras. En starkare välfärdsstat och sammanhållningspolitik efterfrågas, och rapporten betonar vikten av att stöd ges till medborgarna och företagen i deras anpassning till ny teknik och nya förutsättningar. Rapporten betonar behovet av offentliga och privata investeringar i nödvändig teknologi och infrastruktur. Nya sätt att mäta välfärd som är anpassade till den cirkulära ekonomin förordas, liksom ett mer flexibelt regelverk för den inre marknaden. Enligt rapporten behöver EU också ta en tydligare roll i den globala utvecklingen av standarder i teknik och andra varor. Slutligen behöver arbetet kring cybersäkerhet och trygg datadelning utvecklas.

Rapporten kommer att presenteras vid rådets möte.

Förslag till svensk ståndpunkt

Att den gröna och den digitala omställningen kan genomföras på ett framgångsrikt sätt är av grundläggande betydelse för att EU ska kunna behålla och utveckla sin långsiktigt hållbara konkurrenskraft.

Kommissionens rapport är ett ambitiöst försök att analysera förutsättningarna för detta, och identifieringen av viktiga områden och åtgärder ger ett användbart bidrag till det fortsatta analysarbetet rörande de aktuella frågorna.

Från svensk utgångspunkt finns det anledning att särskilt framhålla det fokus som rapporten ger på ett tydligare och mer flexibelt regelverk på den inre marknaden liksom betydelsen av internationell handel och multilaterala regelverk.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Riksdagen har informerats om framsynsrapporten genom Faktapromemoria 2021/22:FPM115.

b) Kommissionens avsiktsförklaring

Presentation av kommissionen och diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Den 14 september håller kommissionens ordförande ett årligt återkommande tal om Europeiska unionen i Europaparlamentet. I samband med det skickar även kommissionen sin avsiktsförklaring till rådets ordförande och Europaparlamentets talman. Vid Allmänna rådet den 20 september avser rådet diskutera avsiktsförklaringen. Därefter väntas kommissionen att presentera sitt arbetsprogram för 2023 den 18 oktober.

Arbetet sker inom ramen för det interinstitutionella avtalet (IIA) om bättre lagstiftning. Enligt avtalet ska rådet, Europaparlamentet och kommissionen diskutera och enas om de viktigaste lagstiftningsprioriteringarna för det kommande året.

Avsiktsförklaringen understryker vikten av att EU fortsatt visar sitt stöd till Ukraina, och samtidigt ger stöd till unionsinvånare som drabbas ekonomiskt av stigande levnadskostnader. Kommissionen kommer därför lägga fram en rad förslag för att mildra energikrisens effekter och diversifiera energiförsörjningen. Även EU:s snabba och kraftfulla svar gentemot Ryssland och stöd till Ukraina betonas, liksom vikten av att öka unionens resiliens och säkerhet. Kommissionen påpekar också vikten av att fullfölja den digitala och gröna omställning som redan påbörjats, och fortsätta arbetet med investeringar och reformer. Utöver att överenskommelser behöver nås om de lagstiftningsförslag som kommissionen redan har lagt fram kommer kommissionen också lägga fram ett antal nya förslag i sitt arbetsprogram för 2023 för att möta kortsiktiga utmaningar liksom långsiktiga mål. Några av dessa initiativ är en direkt uppföljning av, eller bidrar indirekt till, förslag från konferensen om Europas framtid. Slutligen understryks vikten av enighet och solidaritet för unionens framtid.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen framhåller vikten av att EU visar fortsatt stöd till Ukraina och vidhåller sanktionerna mot Ryssland.

Regeringen noterar att kommissionen fokuserar på att leverera på sina sex politiska prioriteringar och på att nå överenskommelser i de lagstiftningsförslag som kommissionen redan har lagt fram. Flera av de nya initiativ som kommissionen aviserar i avsiktsförklaringen kommer att bli aktuella under det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd.

Regeringen kommer återkomma till riksdagen i sedvanlig ordning inför att respektive förslag i avsiktsförklaringen ska behandlas i rådet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har inte behandlats i riksdagen under föreliggande år.

5. Förberedelser inför Europeiska rådet 20-21 oktober - utkast till kommenterad dagordning

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Vid mötet kommer ett utkast till kommenterad dagordning inför Europeiska rådets möte den 20–21 oktober att behandlas. Dagordningen har ännu inte delgivits medlemsstaterna. Enligt den uppdaterade ledaragendan väntas Rysslands invasion av Ukraina, energi och det ekonomiska läget, klimatfrågor inför COP27 samt förberedelser inför toppmötet EU-ASEAN och Kina diskuteras.

Förslag till svensk ståndpunkt

Dagordningen har ännu inte delgivits medlemsstaterna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

-

6. Den årliga rättsstatsdialogen: övergripande diskussion

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Den årliga rättsstatsdialogen kommer att äga rum inom den ram som fastställdes i Allmänna rådets slutsatser från den 16 december 2014. Sedan 2020 genomförs dialogen strukturerat i en horisontell del och i flera landspecifika diskussioner.

Vid rådets möte kommer den tredje horisontella diskussionen att äga rum som omfattar den generella utvecklingen på rättsstatsområdet inom EU. Denna diskussion utgår ifrån den allmänna delen i kommissionens tredje årliga rapport om situationen på rättsstatsområdet inom EU, som publicerades den 13 juli 2022. Kommissionen har i denna rapport granskat utvecklingen på fyra områden; de nationella rättssystemen, åtgärder mot korruption, situationen för media samt ”kontroll och balans” i det institutionella systemet. För första gången innehåller rapporten landspecifika rekommendationer.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att rättsstatsutvecklingen inom EU är ett område som kräver stor uppmärksamhet och ser med oro på den negativa utvecklingen i några medlemsstater. Därför menar regeringen att det är nödvändigt att arbeta vidare med att stärka respekten för rättsstatens principer i hela EU. Ett viktigt verktyg i detta arbete är den nyinrättade villkorlighetsmekanismen i EU-budgeten. Regeringen välkomnar att årets rapport även innehåller landspecifika rekommendationer.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Samråd med EU-nämnden inför den första horisontella diskussionen som omfattade den generella utvecklingen på rättsstatsområdet inom EU ägde rum den 9 oktober 2020 inför Allmänna rådets möte den 13 oktober 2020. Samråd med EU-nämnden inför den andra horisontella diskussionen ägde rum den 15 oktober 2021 inför Allmänna rådets möte den 19 oktober 2021.

7. Förbindelserna mellan EU och förenade kungariket

Lägesrapport

Förslagets innehåll

Rådet kommer att få en lägesuppdatering om relationen mellan EU och Storbritannien. Lägesuppdateringen förväntas fokusera på aktuellt läge i dialogen mellan EU och Storbritannien avseende implementeringen av Nordirlandsprotokollet, som utgör en del av utträdesavtalet, och den brittiska regeringens lagförslag avseende protokollet, som presenterades den 13 juni.

Handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Storbritannien trädde i kraft den 1 maj 2021 efter att ha tillämpats provisoriskt sedan den 1 januari 2021. Arbetet med att genomföra avtalet fortsätter.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Relationen mellan EU och Storbritannien har behandlats vid ett flertal tillfällen. EU-nämnden informerades senast om frågan den 17 juni inför Allmänna rådets möte den 21 juni 2022.

8. Uppföljning av konferensen om Europas framtid

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Konferensens slutrapport med 49 förslag ska nu följas upp inom ramen för de europeiska institutionernas arbete och mandat. Vid rådets möte kommer ordförandeskapet informera om uppföljningen av förslagen från Konferensen om Europas framtid. Diskussionen förväntas bland annat fokusera på medlemsstaternas inställning till en revidering av fördragen samt till ändrade regler för beslutsfattande genom ett förenklat ändringsförfarande inom ramen för nu gällande fördrag.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser å ena sidan att uppföljningen av konferensen inte ska omfatta fördragsändringar eftersom det i nuläget inte bedöms föreligga samsyn kring vad som vore syftet med en sådan process och att den därmed kan bidra till att skapa och fördjupa sprickor inom EU-samarbetet. Därtill anser regeringen att den nuvarande institutionella balansen fungerar väl och vill därför inte ändra den.

Regeringen är å andra sidan positiv till en övergång från enhällighet till beslutsfattande med kvalificerad majoritet inom vissa specifika områden genom ett av de förenklade ändringsförfarandena (passereller art. 48.6 i EU-fördraget). Inom ramen för den gemensamma säkerhets- och utrikespolitiken är beslut om EU-positioner om mänskliga rättigheter; beslut om sanktioner och beslut om civila insatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikens områden där beslutsfattande med kvalificerad majoritet är eftersträvanvärt. Därtill skulle även konsekvenserna av beslutsfattande med kvalificerad majoritet gällande åtgärder för att bekämpa diskriminering förtjäna vidare diskussion. Dessa områden har det gemensamt att ett effektivare agerande från EU:s sida är nödvändigt och önskvärt.

Regeringen anser att medborgarnas deltagande i EU:s politikskapande processer utgör ett värdefullt komplement till den representativa demokratin. På EU-nivå har kommissionen bland annat möjlighet att genomföra öppna samråd i samband med att ny lagstiftning utformas och i medlemsstaterna

kan medborgarna involveras i utformningen av nationella ställningstaganden utifrån respektive medlemsstats förutsättningar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Samråd med EU-nämnden om uppföljningen av konferensen om Europas framtid har skett i samband med möten i allmänna rådet den 20 maj och den 17 juni och i samband med Europeiska rådets möte den 22 juni 2022.

9. Övriga frågor

-